

LÁBATLANI HÍRMONDÓ

Lábatlan Város Önkormányzati Képviselő-testületének időszaki lapja

2021. január-február

A MAGYAR KULTÚRA NAPJA

A magyar kultúra napját 1989 óta ünnepeljük meg január 22-én, annak emlékére, hogy – a kézirat tanúsága szerint – Kölcsey Ferenc (1790-1838) 1823-ban ezen a napon tisztázta le egy nagyobb kéziratcsomag részeként és jelölte meg dátummal Csekén a Himnusz kéziratát. Ezen a napon a magyar kultúrát, irodalmat és művészetet ünnepeljük.

A magyar kultúra napjáról való megemlékezés ötlete Fasang Árpád zongoraművésztől ered, aki 1985-ben vetette fel ezt. Szavai szerint „ez a nap annak tudatosítására is alkalmas, hogy az ezeréves örökségből meríthetünk, és van mire büszkének lennünk, hiszen ez a nemzet sokat adott Európa, a világ kultúrájának. Ez az örökség tartást ad, ezzel gazdálkodni lehet, valamint segíthet a mai gondok megoldásában is.”

Végül a nap tényleges megünneplésére a Hazafias Népfront Országos Tanácsa 1988. december végi ülésén tett felhívást és 1989 januárjában ők szervezték meg az első évfordulós rendezvénysorozatot, és azóta rendre évente ünnepeljük meg ezt a napot.

Magyar kultúra minden olyan kultúra, mely bármely módon a magyar néphez köthető.

Ezt a jeles napot szerettük volna mi is ünnepélyessé tenni a Magyar Alkotó Művészek Szlovákiai Egyesületének (MAMSzE) képzőművészeti kiállításával a Gerenday Közösségi Ház kiállító termében, 2021. január 22 – február 25 között. Kopócs Tibor, a Magyar Kultúráért díjjal kitüntetett grafikus, festőművész, a 30 éves egyesület elnöke nyitotta volna meg az ünnepi kiállítást, melynek kurátora A. Bak Péter Corvin-díjas festőművész.

A közbe jött ismert okok, a COVID 19 vírushelyzet miatt mindez meghiúsult.

A. Bak Péter

Lapszámunk további tartalmából:

Pályázati felhívás óvodavezetői munkakör betöltésére
Lábatlan Város Önkormányzata a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 20/A. § alapján pályázatot hirdet a Lábatlani Zengő Óvoda és Bölcsőde óvodavezető (magasabb vezető) beosztás betöltésére. (2. oldal)

Egy év mérlege

Teller Pétert, Lábatlan polgármesterét kérdeztük eddigi munkájáról.

- Eltelt egy év és néhány hónap a választások óta. Milyen mérleget lehet vonni az eltelt időről? Melyek voltak 2020 legfontosabb eseményei, eredményei?

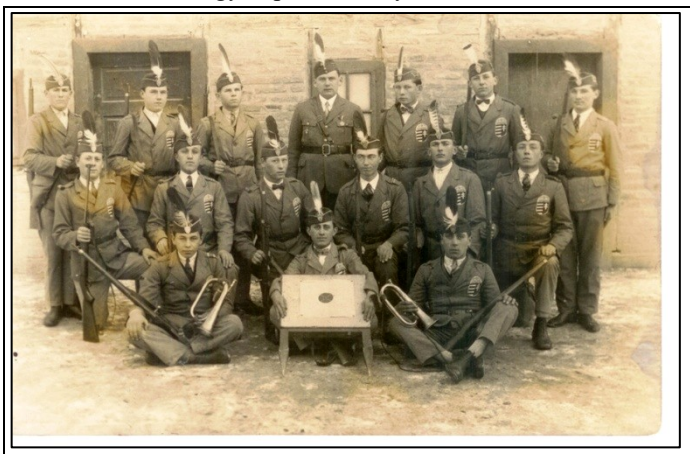

Folytatás a 4.-5. oldalon

Régi idők krónikája ...

A leventék 1.

Egy régi adósságot szeretnék törleszteni elsősorban azok felé az adatközlők felé, akik elbeszéléseikkel és fényképes dokumentumokkal gyarapították helytörténeti ismereteinket.

Balról jobbra, alsó sor: -, Paksi János, -, 2. sor: Varga Gyula, -, Varga..., -, -, 3.sor: -, -, Sirányi Sándor, Huszár István, -, -,
(Folytatjuk a 8. oldalon)

„Lábatlan természeti szépségei”

A Hölgyek Lábatlanért Klub pályázatot hirdetett „Lábatlan természeti szépségei” címmel.

(Folytatás a 3. oldalon)

Pályázati felhívás óvodavezetői munkakör betöltésére

Lábatlan Város Önkormányzata a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 20/A. § alapján pályázatot hirdet a Lábatlani Zengő Óvoda és Bölcsőde óvodavezető (magasabb vezető) beosztás betöltésére.

Munkáltató: Lábatlan Város Önkormányzat Képviselő-testülete

2541 Lábatlan, József A. út. 60. Tel: 33/517-500

Munkahely (munkavégzés helye): Zengő Óvoda és Bölcsőde, 2541 Lábatlan, Piszkei ltp.10. és Zengő Óvoda és Bölcsőde Micimackó telephely: 2541 Lábatlan, Óvoda u. 33.

A közalkalmazotti jogviszony időtartama:

határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszony

Foglalkoztatás jellege: teljes munkaidő

A magasabb vezetői megbízás időtartama:

2021. szeptember 5. - 2026. szeptember 4-ig határozott időre szól.

Magasabb vezető beosztás ellátására megbízást az kaphat, aki a munkáltatóval közalkalmazotti jogviszonyban áll, vagy a megbízással egyidejűleg közalkalmazotti munkakörbe kinevezhető.

A beosztáshoz tartozó, illetve a vezetői megbízással járó lényeges feladatok:

Az Önkormányzati fenntartású, önálló költségvetési szervként működő intézmény vezetése,

Az ehhez kapcsolódó óvodapedagógiai feladatok, szakmai tevékenységek szervezése, tervezése.

Illetmény és juttatások:

Az illetmény megállapítása és a juttatások a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény rendelkezései szerint történnek.

Pályázati feltételek:

- Főiskola, felsőfokú óvodapedagógus végzettség és szakképzettség,
- pedagógus-szakvizsga keretében szerzett intézményvezetői szakképzettség,
- legalább 4 év pedagógus munkakörben, vagy heti tíz tanóra vagy foglalkozás megtartására vonatkozó óraadói megbízás ellátása során szerzett szakmai gyakorlat,
- Magyar állampolgárság, büntetlen előélet, cselekvőképesség.

A pályázatnál előnyt jelent:

- szakmai gyakorlaton belül magasabb vezetői gyakorlat

A pályázat részeként benyújtandó iratok, igazolások:

- személyes adatokat is tartalmazó részletes szakmai önéletrajz,
- az intézmény vezetésére, fejlesztésére vonatkozó program, (szakmai helyzetelemzésre épülő fejlesztési elképzelések)
- szakmai gyakorlat igazolása,
- nyilatkozat arról, hogy a pályázati anyagban foglalt személyes adatainak a kezeléséhez, továbbításához hozzájárul, a pályázati eljárásban résztvevők megismerhetik,

- végzettséget, szakképzettséget igazoló oklevelek, bizonyítványok másolatai, vagy eredeti iratok,
- 3 hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítvány.
- Nyilatkozat arról, hogy a képviselő-testület és a bizottság nyilvános vagy zárt ülésen tárgyalják a pályázatot.
- Nyilatkozat arról, hogy nem áll cselekvőképességet kizáró vagy korlátozó gondnokság alatt
- Nyilatkozat arról, hogy sikeres pályázat esetén a vagyonynyilatkozat-tételi kötelezettséget vállalja.

A pályázat beérkezésének határideje: 2021.

március 31 szerda 16.00 óra.

A pályázat benyújtásának módja:

- Postai úton a pályázatot Lábatlan Város polgármesterének címezve, 2541 Lábatlan, József A. út. 60. címre kell eljuttatni a megjelölt határidőre történő beérkezéssel. A borítékra kérjük ráírni: „Pályázat a Lábatlani Zengő Óvoda és Bölcsőde óvodavezetői álláshelyére”.
- Elektronikus úton Schantzl Edit jegyző részére a polghiv@labatlan.hu email-címre,
- Személyesen Schantzl Edit jegyző részére a Lábatlani Polgármesteri Hivatalba.

A pályázati kiírással kapcsolatosan további információt Schantzl Edit jegyző nyújt a 33 /517-500-as telefonszámon.

A pályázat elbírálásának módja és rendje:

A pályázatokat szakmai előkészítő bizottság véleményezi. A kinevezésről Lábatlan Város Önkormányzat Képviselő-testülete dönt.

A képviselő-testület a pályázattal kötelezően benyújtandó iratok tekintetében hiánypótlásra nem ad lehetőséget.

A pályázati kiírás közzétételének helye:

- kozigallas.gov.hu, publikálás ideje: 2021. február 12.
- Lábatlan Város Önkormányzat honlapja és helyi Hírmondó lapja

A pályázat elbírálásának határideje: **2021. április 27.**

Schantzl Edit jegyző

PAL-KONT KFT. KONTÉNER SZÁLLÍTÁS

Kedvező áron vállaljuk ipari és lakossági hulladékok szállítását és kezelését 3-8 m³-ig, valamint sóder, murva, föld, beton szállítását!

Várjuk megrendelésüket hétköznaponként 7 órától 16 óráig a +36 (70) 560-4545-ös telefonszámon.

Impresszum:

Lábatlani Hírmondó, időszaki lap. Szerkesztőbizottság: Naszák István, Szabó Ildikó, Schantzl Edit. Felelős szerkesztő: Naszák István. Felelős kiadó: Schantzl Edit, jegyző. ISSN 2060-4815 (Nyomtatott), ISSN 2060-4823 (Online)

A Gondozási Központ hírei

A Gondozási Központban a koronavírus miatt meghirdetett veszély helyzet idejére az idősek klubja továbbra is zárva tart. Klubtagjainknak ebben az időszakban otthonukban segítünk.

Házi gondozást 23 főnek biztosítjuk továbbra is védőeszközökben a legkevesebb érintkezéssel. Szociális ebéd, elvitellel és kiszállítva biztosíthatjuk, jelenleg. Időseink védelme továbbra is fontos feladatunk. Veszély helyzet idejéig (Február 1.) Egészségjáratos busz nem üzemel. Az intézmény dolgozói felméri

az igényeket és ebédet, bevásárlást, mentális támogatást biztosítanak az otthon maradottaknak. Munkatársaimmal azon igyekszünk nap, mint nap, hogy kielégítsük a hozzánk forduló igényei. Jelenleg minden kollégám egészséges. A család, szomszédok, ismerősök révén kérjük, tájékoztassák azon lábatlani időseket, akik nem tudják megoldani a bevásárlást, gyógyszer felírást és kiváltást. Mi segítünk! Hívjanak bátran. Segítségért kérni nem a gyengeség, ha nem a bölcsesség jele!

A Gondozási Központ a 33/461-447 telefonon történt jelzés után segíti az időseket a fent jelzett feladatok megoldásában. Az intézmény elérhető: H-Cs: 7.30-15.30-ig, P: 7.30-14.15-ig

Schmidt-Kovács Andrea, intézményvezető

Olvasói levél

Tisztelt Naszák István szerkesztő úr!

Azzal a kéréssel fordulok Önhöz, hogy a városban működő Gondozási Központ áldásos tevékenységére a Hírmondó újságban még hangsúlyozottabban hívják fel az olvasók figyelmét. A házi gondozó szolgálat egyik gondozottja a combnyaktörése után immár másfél éve édesanyám, Hunor Béláné. Bár idén betöltötte a 93. életévét, ragaszkodik a saját környezetéhez, és gondozói segítséggel egyedül él. Mivel a családtagjai nem Lábatlanon élnek, (Esztergom és Budapest) a központ napi támogatása nélkül megoldhatatlan feladat lenne az ellátása. A központ tevékenysége természetesen ismert, de sokan talán nem tudják, milyen lelkiismeretesen, megbízhatóan, megértéssel és mély empátiával, elhivatottsággal végzik a szolgálat munkatársai ezt a munkát. Mi elsősorban Keczkó Tündét ismerjük, de a helyettesítések kapcsán a többi munkatársat is csak dicsérni tudjuk és köszönetünket fejeznék ki ez úton is feléjük. Miután sajnos anyagilag ez a munka nincs kellően értékelve, így legalább erkölcsi megbecsülésüket szeretnénk erősíteni ily módon.

Üdvözlettel: Hunor Béla

„Lábatlan természeti szépségei”

A Hölgyek Lábatlanért Klub pályázatot hirdetett „Lábatlan természeti szépségei” címmel.

Rajz kategóriában az óvodás és alsó tagozatos gyermekek indultak, három korosztályban hirdettünk eredményt. Nagyon szép pályaművek érkeztek, különböző változatos témákkal és technikákkal készültek a rajzok. A felső évfolyamnak fotó kategóriában lehetett pályázni.

Az óvodások kategóriájában:

1. helyezett Dudás Adél - Meztlábás park
2. helyezett Oláh- Kerle Szonja - Búzás helyi sétaút
3. helyezett Harcsik Bálint - Gerenday kert című munkája.

Külön díjat kapott a Nuszsi csoport – Lábatlan szépségei című tablója.

1-2. osztály kategóriában:

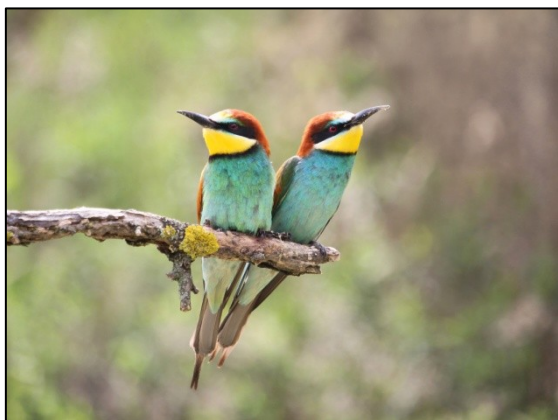
1. helyezett Vigh Csenge Róza -Kambereki pincesor
2. helyezett Pekár Levente - Tájkép
3. helyezett Halomi Csaba - Vándorsólyom Pisznícén

3-4. osztály kategóriában:

1. helyezett Ölveczki Zsófia- A természet csodái Lábatlanon
2. helyezett Kanóczki Ábel- Szarvasbögés a Gerecsében
3. helyezett Kovács Ivett - Dunai táj

Fotó kategóriában díjat kapott Gubody Ádám- Párban című munkája.

A díjak az óvodában és az iskolában kerülnek átadásra. Gratulálunk a nyerteseknek, és minden résztvevőnek, köszönjük munkátokat. Az alkotások kiállítás keretében a közösségi terek megnyitása után, várhatóan áprilisban megtekinthetők lesznek a Vitéz Sággy Antal Könyvtárban.

A Hölgyek Lábatlanért Klub nevében: Ráczné Fülöp Erzsébet

Egy év mérlege

Teller Pétert, Lábatlan polgármesterét kérdeztük eddigi munkájáról.

- Eltelt egy év és néhány hónap a választások óta. Milyen mérleget lehet vonni az eltelt időről? Melyek voltak 2020 legfontosabb eseményei, eredményei?

- 2019 végén, az új képviselő-testülettel együtt sok tervvel, és sok gondolattal, ötlettel vágtunk bele az előttünk álló ötéves ciklusba. Megterveztük a jövőt, szinte hónapról hónapra elgondoltuk, mit mi után teszünk, aztán ezt márciusban áthúzta a Korona-vírusos járvány. De azért nem állt meg az élet, próbáltuk megvalósítani azokat a dolgokat, amiknek nekiindultunk. Nehézséget okozott még az is, hogy egy pályázati ciklus vége volt a 2019-es év, a pályázatok nagy része kifutóban volt, ennek ellenére egy eredményes 2020-as évet tudhatunk magunk mögött, több pályázatot is megnyertünk szép összegekkel, de erről egy kicsit később. A március is és az április is jórészt azzal telt, hogy a központilag megadott járványügyi szabályozást a városunk számára helyi rendeletekkel igazgattuk, például védekezés az intézményekben, vagy az önkormányzat és a polgármesteri hivatal működése tekintetében.

Az események tekintetében lezártunk egy nagy projektet, átadásra került a Dunamente Ökoturisztikai Látogatóközpont, miután belső tartalommal töltöttük meg az épületet, hogy helyi, megyei vagy akár országos szinten is bemutatható kiállítást produkáljunk. Szeptemberben, a városi napok keretében történt meg az átadás. Végül is igényes, vállalható, jól megvalósított projekt zárult így le. Elindítottunk a Duna-part hasznosításával kapcsolatban pályázatokat, tervek készültek ez ügyben, és már nyertünk is rá pályázatot. Elég nagy beruházás kezdődhet a 2021-es évben, a Duna-parton.

Felvettük a helyi cégekkel a kapcsolatot, azt gondolom, hogy a jó kapcsolat nagyon fontos, ez az alapja, hogy a város fejlesztésében együtt tudjunk működni.

- Sikerült-e időarányosan tekintve teljesíteni a választási ígéreteket?

- Szerintem igen. Igyekszünk az ígéreteinket megtartani. Rendezett városképet ígértünk, erre törekszünk, jobbítjuk, szebbé tesszük a környezetünket. Megköszönöm, hogy a városlakók ebben közreműködnek, és civil kezdeményezésekkel hozzájárulnak közös célunk, az igényes, szép környezet kialakításához. Vannak már eredmények is: minden évre a ciklusból útfelújításokat ígértünk, és meg is valósult 2020-ban két nem is rövid, a József Attila és az Ady Endre utca felújítása, valamint a Kertalja utcára is sor került. Folytatni szeretnénk természetesen ezt a munkát, és a források függvényében folytatni is fogjuk. Ígéretünk volt a Duna-part fejlesztésére, erről az imént már beszéltünk, eddig a tervezés időszaka volt, a megvalósítás most következik.

- Mennyi pályázatot, illetve támogatást sikerült elnyerni Lábatlan számára 2020-ban?

- Körülbelül 200 milliónyi pályázatot adtunk be 2020-ban, amiből, örömmel jelentem, hogy 146 milliót megnyertünk. Jelen pillanatban ez még nem realizálódott, még nem látható, hanem majd a 2021-es és 2022 években tudjuk ezeket lehívni, illetve felhasználni. Ezen kívül 50 millió még elbírálás alatt van. A pályázást az idén sem hagyjuk abba, jelenlegi tudásunk szerint hamarosan megnyílnak olyan pályázatok, amiken kisvárosok indulhatnak, ezeken szeretnénk részt venni, és sikeresen felhasználni ezeket a pénzeket a város érdekében.

- A világvárvány Lábatlan számára is megpróbáltatásokat jelentett. Hogyan sikerült az önkormányzat részéről segíteni az itt élőknek? Mit tanácsolsz az embereknek, mit tegyenek?

- Közismert, hogy tavaly márciusban indult a világvárvány. Sok feladatot rótt az önkormányzatra, elsősorban a saját intézményeinkben kellett meghozni a szükséges rendelkezéseket, mint már említettem, úgy gondolom, mindenben megfeleltünk a kormányzati előírásoknak, illetve a szakhatóságok elvárásainak. Ilyen volt az is, hogy maszkkal lássuk el az intézményeket. Jó volt látni, hogy ebben is vezető szerepet játszottak a civilek, példás összefogással. Persze cégek, vállalkozók felajánlásaival (tisztítószerekkel, egészségügyi csomagokkal) is gazdálkodhattunk, magánszemélyek is segítettek a fertőtlenítésben, ezúton is köszönöm mindenkinek a segítségét! A nyár egy kicsit nyugodtabban telt, ősszel újabb hullámmal támadt a vírus. Folyamatosan igyekeztünk kommunikálni az emberekkel, hogy a szigorú előírásokat betartassuk, szerintem Lábatlan intézményei és polgárai egyaránt kitűnően vizsgáztak járvány ügyben, a kijárási tilalmat is betartja az emberek többsége. Kérem, hogy továbbra is tartsuk be a szükséges egészségügyi szabályokat! Remélem, idén nyáron normalizálódhat a helyzet. Mindenkinek javaslom, hogy az oltást adassa be magának!

- Milyen fejlesztések várhatók 2021-re?

- Ahogyan korábban mondtam, kiemelt fejlesztés lesz a Duna-part, itt egy közösségi tér és egy szabadtéri színpad kerül majd kialakításra, ennek a munkálatai kezdődnek 2021-ben. A Piszkei lakótelepen is elindul egy fejlesztés az óvoda szomszédságában, egy műfüves focipálya az ovifoci program keretében, az MLSZ támogatásával. Ennek a pályának majd lesz gondnoka, aki karbantartja majd a pályát, vigyáz rá, megfelelő felügyelettel majd más gyerekek is bizonyára használhatják, nem csak az óvodások. Pályázaton nyertünk szaniter-konténerek felállítására pénzt, a Duna-partot fogják

ezek szolgálni vizesblokkokként, a Sirályok, a vízi turizmus és a szabadtéri színpadot használók örömére. Szeretnénk fejleszteni a Gerenday-kertet, egyrészt a növényzetre is oda szeretnénk figyelni, másrészt a szabadtéri színpad nézőterének a padozatát szeretnénk felújítani. Az úthálózat fejlesztésére is nyújtottunk be pályázatot, a nyári viharok által megrongált útjaink helyreállítására, ez jelenleg még elbírálás alatt van. Egyelőre még csak a fejemben van meg a terve annak, hogy a kikötőnket továbbfejlesszük, és egy sporthajók, horgászcsónakok számára alkalmas stéggel egészítsük ki, erre most majd terveket készítettünk. A hajókikötő üzemeltetését is szeretném, ha újragondolnánk, mert most nem igazán működik. Jó lenne, ha beindulna itt a hajóforgalom, a sétahajózás és a túrahajózás tekintetében is.

Az önkormányzat úgy döntött, hogy az ökoturisztikai látogatóközpontot a Dorogi TDM-mel üzemelteti. Évente 10 ezer látogatót várunk Lábatlanra. Ezen keresztül gondolnánk Lábatlan ipari hagyományait idegenforgalmi értékévé tenni. Továbbra is tervezzük, hogy a lepusztult ingatlanok eltűnjenek városunkból. Szeretnénk az érintett ingatlanulajdonosokat partnerré tenni a változáshoz, hogy megváltozzon az ilyen ingatlanok arculata, vagy szeretnénk megvásárolni az ilyen ingatlanokat, és közösségi célú felhasználással az emberek szolgálatába állítani, például parkolók kialakításával. Tervezzük, hogy a fiatalokat itt tartsuk a városban, ehhez pedig új telkeket fogunk kialakítani.

- Még a ciklus első felében vagyunk. Ezt vártad a polgármesterségtől? Ilyennek képzelted a polgármesteri munkát?

- Elég nagy váltás volt a korábbi életemhez képest. Sokan kérdezik tőlem, hogy milyen a polgármesterség. Többen azt gondolják, hogy a polgármester egy elefántcsont-toronyban ül egy nagy székben, és onnan osztogatja az észet. Ez nem így van. Én a polgármesterségre úgy gondolok, mint szolgálatra, úgy szeretnék cselekedni, hogy a tetteim a város lakosainak a javát szolgálják. Szeretem ebben a munkában egyébként azt, hogy szinte óráról órára változik, hogy mivel kell foglalkozni. Hol a pénzügyi helyzetünket kell újra mérlegelni, átgondolni, hol szociális dolgokkal kell foglalkozni, aztán valami műszaki probléma merül fel, majd tervezni kell a fejlesztéseket, szóval egy produktív gondolkodást és munkát igényel a polgármesterség, szerintem nagyon változatos, ezt szeretem benne. Nekem pozitív „csalódás” a polgármesteri munka. Jó, ha az ember a város javát tudja szolgálni.

- Sok program elmaradt a járvány miatt. 2021-ben, ha a helyzet engedi, várhatjuk, hogy egy gazdag és egymásba érő fesztivál-jellegű programsorozat pótolhatja mindazt, ami elmaradt?

- Valóban több program elmaradt. Júniustól szeptemberig korlátozódott a lehetőség a művelődésre, szórakozásra. Emlékszünk, ötszáz fős korlátozásokkal lehetett minden rendezvényt megtartani. Nálunk megszervezésre került a Városi Napok és a Blues Fesztivál, elmaradt azonban a Nyitott Pincék rendezvény, és a Nemzetközi Duna-nap is kisebb volumenben került megszervezésre. Ennek ellenére sok jó nevű előadó megfordult Lábatlanon Fekete Péter kultúráért felelős államtitkár úr jóvoltából. Az államtitkár úr sokat segített, hogy nívós programok pótolják az elmaradtakat. Az

idén, remélem másképp lesz, és ahogyan a kérdésben is megfogalmaztad, reményeim szerint egy egymásba érő, fesztivál jellegű programsorozattal örvendeztetjük meg a városlakókat.

- Milyen a kapcsolat a civilekkel?

- Ebben a kérdésben is mérvadó volt a járvány. A civil élet is visszaszorult. Ugyanakkor a civilek nagy szerepet vállaltak épp a járvány elleni harcban. A város szépítésében is jeleskednek. Nekem jó a kapcsolat a civilekkel, törekszem is az együttműködésre. A Lábatlan Községi Céljaiért

Alapítvány új elnökeként is együtt akarok működni a civil szervezetekkel. A Lábatlani Sportegyesület és a Lábatlani Sirályok támogatását továbbra is kiemeltnek tartom. A sportnak közösségteremtő ereje van, becsüljük meg a sportot.

- Mi a helyzet a testvérvárosi kapcsolatok terén?

- A 2020-as évet azzal kezdtem, hogy elmentem Karvára is, Rohoncra is. Igyekeztem egyeztetni, hogy milyen közös programokat tarthatunk az évben. Akkor még nem volt járvány, ennek volt realitása. Azután a helyzet persze megváltozott, és nem volt lehetőségük kiteljesedni ezeknek a programoknak. Én nagyon szeretném, ha 2021 tavaszától kezdve be tudnánk pótolni az elmaradt programokat. Erre is van pályázati nyereségünk, remélem sikerül élnünk a lehetőséggel.

- Egy kis személyes a végére: úgy tudom, több hobbid is van. Mivel tölti a szabadidejét Lábatlan polgármestere?

- Három fő csapásirány van az én „hobbijaim” terén. Az egyik a szőlészet-borászat. Pincés ember vagyok. Másfél évtizede borászokodom, a munka után nagyon jól kikapcsolja az embert, ugyanakkor szerintem alkotás is, legalább annyira, mint egy műalkotás létrehozása. Mi is létrehozunk valamit, ami addig nem volt. A szőlőből bort készítünk, valami újat teremtünk a világba.

Van még két „gyarló” hobbim, a vadászat és a horgászat, talán a zsigereinkben van még a zsákmányszerzés ősi tettvágya. Persze ez csak az egyik oldal. A másik, az egyfajta meditációs tevékenység, jól esik kint ülni a folyóparton, és csendben elgondolkodni, vagy az erdőben mozdulatlanul figyelni, csendesen viselkedni, és hallgatni az erdő neszeit.

- Köszönöm a beszélgetést. Jövőre újra jövök, és megkérdem, milyen volt a 2021-es év.

- Én is köszönöm. Rendben, folytassuk jövő januárban ezt a beszélgetést!

Naszák István

Az életemet köszönhetem neki

Dr. Sárosi Józseffel esztergomi lakásán beszélgettünk, nos, leginkább a múlttól. Ezen nincs is miért csodálkozni, hiszen Józsi bácsi februárban tölti be a 86. életévét és szerencsére kiváló memóriával rendelkezik. Emlékei visszavezetnek bennünket a 20. század nagy traumáihoz, mint a második világháború, vagy 1956 és az azt követő évtizedek. A beszélgetésünk apropóját adja, hogy tavaly, december elején, megjelent egy méltató cikk a Lábatlani Hirmondóban Dr Tulassay József, Piszke és Lábatlan egykori körzeti orvosa születésének 125. évfordulója kapcsán, egyrészt Szabó Ildikó közművelődési vezető, másrészt a hagyatékokat gondozó Sziklay dédunoka, Zombolyai Sándor tollából, aminek nyomán a megyei 24 óra című napilap egy rövid hírt közölt. Ezt olvasta Dr. Sárosi József, aki szintén ezer szállal kötődik Lábatlanhoz, maga is piszkei születésű, és ennek kapcsán ébredtek fel benne azok az emlékek Tulassay doktor úrral kapcsolatban, amelyeket megosztott velünk.

- Józsi bácsi, ha megengedi, hogy így szólítsam, hogyan emlékezik ön vissza azokra az időkre és legfőképp Tulassay doktor úrra?

- Tulajdonképpen az életemet köszönhetem neki. 1945-ben, a háború befejezését követő nyáron éppen tíz éves voltam.

A társaimmal, mint minden gyerek, mi is nagy csínytevők voltunk. Akkoriban szovjet helyőrségek voltak minden településen, nem volt furcsa vagy szokatlan a fegyver, vagy éppen tankok látványa, ehhez már hozzászoktunk, hiszen a front többször is átvonult a településen. Visszatérve a szovjet katonákra: gyakran előfordult, hogy a katonák lányokat kerestek maguknak, vagy legalábbis próbálkoztak. A baj leginkább akkor volt, amikor berúgtak. Ezért az volt szokásban, hogy ilyen esetek megakadályozására ágyú- vagy tanklővedékek hüvelyét kiakasztották az emberek kolomp gyanánt a házakban, és ha baj volt, akkor azzal kolompoltak. A betörések, lopások ellen is így védekezett a lakosság. A szomszédok ilyenkor összeszaladtak, és megakadályozták a katonákat, a betörőket. Mindenesetre én nem emlékszem olyanra, vagy legalábbis nincs tudomásom róla, hogy Piszkén ténylegesen megerőszkoltak volna egyetlen nőt is a katonák.

Szóval a társaimmal a piszkei vasútállomásnál ilyen kolompnak valót kerestünk, ott egy tehervonat vesztegelt valamilyen okból. Ezen akkor tankok voltak, meg löszerek. Találtunk ott már kilőtt üres hüvelyt is, de éles lövedéket is, én

épp egy éles tanklővedéket kezdtem szétszerelni, - a lövedéket a hüvelyéből kiutni - egy magas rakodó rámpán, amikor az kicsúszott a kezemből, az ütőszegre esett, és felrobbant. Szerencsére nem a kezemben robbant fel. De ahogy lehajoltam, a szilánkoktól komoly sérüléseket szenvedtem. A jobb kezem széttroncsolódott, a másik kezem is megsérült, a lábam is, a mellkasomba is kaptam egy nagy szilánkot. Szerencsére a fejemet nem érte szilánk. A társaim ijedten kivittek a főútra, aztán segítséget kértek felnőttektől. Úgy emlékszem, a Várvölgyiek segítettek, akik gyorsan keritettek egy négykerekes kis kocsit, a barátaim rátettek, és úgy szaladtak velem a Tulassay doktor úrhoz, akinek a rendelője a Sziklay-házban volt. Ő mindjárt kezelésbe vett, nagyon sok vért vesztettem, de érdekes módon nem vesztettem el az eszméletemet, gyorsan bekötözött, elállította a vérzéseket, adott fájdalomcsillapítót is, és úgy előkészített engem, hogy a kórházba lehessen szállítani. Akkoriban nem voltak autók a faluban, nem volt más lehetőség, minthogy apám szerzett egy lovas kocsit két lóval, föltettek a kocsira és bevittek Esztergomba, mert meg kellett műteni. A balesetem déltájban történt, így sötét lett, mire beértünk Esztergomba, a kórházba. A kórház zsúfolásig telt volt sebesült katonákkal, így csak a folyosón jutott nekem hely. Azonnal megműtöttek, a jobb kezem amputálták könyökből, ellátták a többi sérülésem is, reggel tértem magamhoz. A szüleim bejöttek, konzultáltak az orvosokkal. Az volt a baj, hogy nagyon magas seblázam volt, a mellkasi sérülésem miatt a bal kezemet is amputálni akarták, amihez a szüleim - helyesen - nem járultak hozzá. Pár nappal később aztán szintén lovas kocsival hazahoztak azért, hogyha nincs segítség, akkor inkább otthon halhassak meg.

A szülői házunk a Sziklay-ház mellett volt, a patak jobb oldalán, ma az iskola tornacsarnoka áll a helyén. Nem sokkal hazahozatalom után, egy napon érdekes dolog történt velem otthon: az ágyban feküdve hallottam, hogy a ház előtt összegyűlt a rokonság és a szomszédok. Arról beszéltek, hogy „na, a Józsi meghal, nincs neki sok hátra”. Én állítólag azt mondtam, hogy „nem akarok meghalni”, aztán egy mély álomba, a magas sebláztól egy öntudatlan krízis állapotba merültem, majd később, - nem tudom mennyi idő telhetett el - arra ébredtem, mintha újjászülettem volna. Szóval, amikor a kórházból hazahoztak, szinte élet és halál között lebegtem, aztán ez hirtelen megváltozott, mintha csoda történt volna.

A gyógyulásomhoz persze továbbra is nagyon nagy szükség volt a Tulassay doktor úrra, az ő kiváló szakmai tudására. A doktor úr végig kísérte az én felépülesemet, rendszeresen kitisztította a sebeimet, meg fertőtlenítette, kötözte azokat, mígnem lassacskán felépültem, már járni is tudtam. Tulajdonképpen az ő szakmai hozzáértésének, munkájának köszönhetem, hogy kigyógyított ebből a válságos helyzetből. Egy fél év sem kellett, és megerősödtem. A doktor úr is sokat biztatott, támogatott ebben. Az ő gyógyító munkásságának eredményességét bizonyítja az én esetemben az is, hogy sérüléseimből eredően később soha nem szorultam kórházi utókezelésekre. Rajta kívül még a barátaim és egy fiatal pap is segített lélekben megerősödni, emlékszem, Palinak hívták, imádkozott értem, sokat beszélgettünk, lelki gondozásomat végezte, de ő korán, tüdővészben meghalt.

Édesanyám mindig mondta – négyen voltunk fiútestvérek – tanuljatok, tanuljatok! Nekem a balesetem után nem is volt más lehetőségem. Négyünk közül hárman diplomáztunk. A nyergesi gimnáziumi érettségi után az Eötvös Lóránd Tudományegyetem jogi karára nyertem felvételt, és elkerültem Piskérőlről. Az egyetem elvégzése után 2 évig az Esztergomi Járásbírószágon gyakornokoskodtam, majd 10 évig a Dorogi Járási Tanácsnál osztályvezetőként, ezt követően az Esztergom Városi Tanácsnál közel 20 évig VB. titkárként dolgoztam, majd a rendszerváltást követően 2012-ig egyéni ügyvédként tevékenykedtem.

Visszagondolva ezekre a régi időkre, csak annyit mondhatok, hogy nagyon hálás vagyok Tulassay doktor úrnak, hogy megmentett, meggyógyított. Egyszerű, puritán, a szakmájában szigorú, következetes, a betegeit bátorító embernek ismertem meg. Tőle is megtanulhattam azt, hogy „az életben soha sem szabad feladni”.

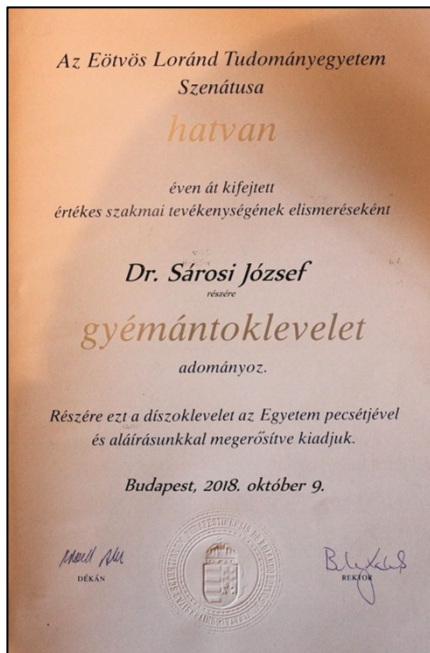
Még annyit fűznék hozzá, hogy az egyik nagyon szép gyerekkori élményem volt, hogy minket, szegényebb falusi gyerekeket is beengedtek játszani a Sziklay-kertbe, ahol barlang, patak, fák, bástya (vár) egyszerre minden megvolt ahhoz, hogy mi jól érezzük magunkat. Itt katonásdit, csendőrablót játszottunk, Matkovics Pityu, Marcinkó Zoli, Miksza Karsci, Nádasi Jóska, Géber Feri, Zombolyai Sanyi, Fekete Pityu, szóval mi, piszkei fiúk. A másik, hogy gyakran fociztunk a Duna-parton, és akkor láttam, hogy a doktor úr rendszeresen naplementekor járt le úszni a Dunára, hogy kondicionálja magát.

Ilyenkor mindig az árral szemben úszott, hogy az erőnlétét karban tartsa. Ettől aztán én is felbátorodtam, - amiben a barátaim is segítettek - és megtanultam úszni – egy kézzel. Még ebben is ő inspirált.

Én ezekkel a gondolatokkal szeretnék hozzájárulni emléke megőrzéséhez. Köszönöm, hogy elmondhattam.

- Józsi bácsi, köszönöm szépen, hogy megosztotta velünk az emlékeit Dr Tulassay Józsefről. További jó egészséget kívánok önnek!

Naszák István

Tervezgettem, színház előtt betérünk a Hauer cukrászda múlt századi pompás termeibe, csésze teára, süteményre, s még egy grafikai tárlat is belefér utána az időnkbe - így is történhetett, most jó rá visszagondolni.

A Magyar Kultúra Napja a Himnusz megírásának napjára esik, január 22-re. Mennyi mindennel színesítettük és tettük emlékezetessé a kultúra számtalan ágában 1989 óta! Most sem hagyjuk magunkat, és az irodalmat, zenét, becsempésszük mindennapjainkba, még akkor is, ha bezártak a színházak, mozik, hangversenytermek, művelődési házak, könyvtárak, de az ötletességünk határtalan. A diákokkal erdélyi református templomok festett mennyezetű kazettáit 10x10 cm-es falapocskán megjelenítettük és egy remek memória játékot alkottunk belőle. A 120 színes falap a falusi asztalosok képzeletgazdag biblia ábrázolásai, mesebeli szépségük. 230 évvel ezelőtt született a LEGNAGYOBB MAGYAR, ahogy még politikai ellenfele Kossuth is nevezte. Országos pályázatra készítette el 2 diák azt a textilmontázst, ami emléket állít a sokoldalú gróf Széchenyi Istvánnak, akinek köszönhetjük sok más mellett, a Magyar Tudományos Akadémia megalapítását.

Örömmel forgatom a megjelent új Tata képes albumot, amelynek remek fotói és a művészettörténész mondatai tesznek egyedivé. Kaptam értesítést, hogy a Honismeret konferenciát tart az online térben az ünnep tiszteletére, a helyszín Gyimes lesz, Halász Péter elnök vezetésével. Ha nem is állhatunk sorba jegyért egy jó koncertre, vagy tárlatra, lehetőség van a neten előfizetni és élvezni a színészek játékát. A Fidelio művészeti újság adta hírül, hogy 60 évvel ezelőtt hangzott el az első magyar musicalben, az Egy szerelem három éjszakájában ez a vers: „Letéptem ezt a hangaszálat. Már tudhatod, az ősz halott. E földön többé sose látlak. Ó idő szaga hangaszálat. És várlak téged tudhatod” Radnóti naplójában volt ez az Apollinaire vers, mely a darab ihletője.

Érdeemes volt megnézni, aztán ápriliséig szurkolhatunk, mert Oscar - díjra jelölték Horváth Lili filmjét. Nyikus Anna textil kiállítását jó volna a Gerenday kúriában látni februárban, a Köz-Egylet szervezésében! De, ki tudja, mit hoz a holnap? Örülünk minden kulturális ingyenségnek 2021-ben, hogy napjainknak fényt, örömet adhasson.

Óvári Zsuzsanna

Régi idők krónikája ...

A leventék 1.

Egy régi adósságot szeretnék törleszteni elsősorban azok felé az adatközlők felé, akik elbeszéléseikkel és fényképes dokumentumokkal gyarapították helytörténeti ismereteinket.

A két világháború közti leventeképzés tudományos és irodalmi magyarázatát ma már minden érdeklődő megtalálhatja a világhálón.

Én inkább a személyes élmények alapján elmesélt történetek és az adományozóktól kapott fényképek bemutatásával szeretnék ízelítőt adni erről a szomorú, és soha vissza nem kívánt időszakról, melyet a mai fiatalok elképzelni sem tudnak.

Néhány éve már, hogy Éberle János megkeresett azzal, hogy olvasta a szomszédos község krónikájában a leventékről szóló cikket. Említette, hogy neki is van egy története, amit évtizedek múltával sem képes kitörölni az emlékezetéből.

Az ő története szerencsére nem is olyan drámai, de ha arra gondolunk, hogy ekkor még csak 14 éves volt, és társaival együtt, mint kisleventéket még gyerekként elvitték az ismeretlenbe, akkor érthető a máig kísértő múlt.

Arra gondolt - mondta -, hogy milyen jó volna, ha ezt is megírná valaki.

Rövid, de megható történetét önmagában kevésnek tartottam ahhoz, hogy a lábatlani leventék akkori életéről képet mutassak be a kedves olvasóknak. Ezért úgy láttam, érdemes volna tovább kutatni és anyagot gyűjteni a már rendelkezésemre álló témához.

Eszembe jutott, hogy Kapu Karcsi bácsi is mesélt annak idején a kötelező leventeképzésről, amelyről már meg is jelent korábban egy rövid utalás. (Nádasiné Balatoni Anna: Adatok Lábatlan néprajzához /123.o.)

Aztán időközben egy-egy újságcikkre is sikerült szert tennem az Esztergom és Vidéke lapból, majd meglátogattam Szenes Géza bácsit, azzal a reménnyel, hogy mint annyi mindenről, bizonyára erről a témáról is lesz emléke és mesélnivalója.

Közben lassan híre ment az újabb gyűjtésnek, így a fiókokból előkerült a témához kapcsolódó néhány fénykép is, Gere Imre, Horváth Sándor, Lerner Ákos és Lovászné Kecskés Katalin családi-archívumából, melyeken láthatjuk a két világháború között szolgált, leventékről készült felvételeket, valószínűleg sokak számára még ma is ismert arccokat.

Ezáltal ez a visszaemlékezés feltehetően több család tagjaiban is emlékeket idéz, hiszen a nagyapákról és dédapákról van szó.

A két világháború között alakultak a leventeservezetek, ezekben egyfajta katonai előképzésben részesültek az akkori tizenévesek.

Minden az általános iskolából kimaradt, még nem katonaköteles 13-és 21 év közötti fiú számára kötelező volt leventeképzésen részt venni.

Szenes Géza bácsi mesélte, hogy ő 1925-ös évben született, így 1945-ben kellett volna bevonulnia, de a sors közbeszólt,

leventeként tapasztalta meg a háború borzalmait. Emlékei alapján előbb egy rövid összefoglalót adott a leventeképzésről, mely heti egy alkalommal négy órában történt. Korábban az Ámon házban, majd a Csabák-féle házban, később pedig az iskolában tartották a foglalkozásokat. Egy ideig az oktatást vasárnaponként tartották. Reggel a katolikus leventék a pizskei

templomba vonultak misére, a reformátusok pedig a közeli református templomba.

A leventék „Szebb jövőt” köszöntéssel üdvözölték egymást, amire a válasz „Adjon Isten” volt. Három csoportban folyt az oktatás, a kisleventék (leventeapródok) a 12-14 évesek, a középsősök (ifjú- leventék) a 15-17 évesek és 17-21 éves korig a leventelegények, külön-külön csoportokban tanultak.

A leventeoktatók: Huszár István (tartalékos százados) kántortanító volt a főoktató, aki a nagyleventéket képezte, vitéz Kalmár János, a helyettese a középsősöket, a harmadik csoportot (a legkisebbeket) pedig Varga Gyula (szakaszparancsnok) vezette. Segédoktatók többen is voltak Fehér Árpád, Fehér Gyula, Paksi János, Varga József, Juhász Béla, Sipos Ferenc, Albert Gyula, Sirányi Sándor, Ladányi László. (Piszkén Grátzer Gyula főoktatóra, Zimányi János tanítóra, vitéz Torda István segédoktatóra, Dobos István kántortanítóra emlékeznek a volt leventék, mint akik a csoportokat oktatták.)

Az elméleti képzés: egészségügy, térképismeret - ismerni kellett az út, templom és más jeleket a térképen - terepasztalon ólomkatonákkal mutatták be az oktatók a terepgyakorlatot. Tanultak erkölcsant, testnevelést, amely ennek a mozgalomnak hivatalos és alapvető célja volt. Az elméleti oktatás leginkább a téli hónapokra korlátozódott, amikor a leventék tantermekbe kényszerültek. A gyakorlati oktatás tavasztól őszig nagyrészt a Duna-parton, máskor inkább a Levente-téren és a Búzás-hegy tövében zajlott, ahol három gyakorlótér volt. A Szabadság utca elejétől volt az első szakasz gyakorlótéren, a középsősöke följebb a lövölde tér alatt és a harmadik gyakorlótér a ma is látható lópadnál. Akkor ez a terület szélesen ki volt takarítva, ugyanúgy ahogyan most is szépen rendben tartják Varga Gyuláné Zsuzsa irányításával a lábatlani lokálpatrióták.

Nádasiné Balatoni Anna

(Folytatjuk a következő számban, szerkesztők)